

שכוונתו ממש ליפוי נראה דאסור. אלם האיסור של חובל בגופו נראה דלא שייך הכא כיון דתיקון הוא אצלו.

ד

חיוב הוצאת ממון להצלת חולה

בענין החיוב לממן את ההוצאות להצלת חייו של חולה מסוכן מפשטות הגמ' בסנהדרין ע"ג ע"א רואים דחייב לעשות הכל להצלתו ואם לאו הוא עובר בלאו של ל"ח על דם רעך (לענין פשוט שהחולה עצמו שפיר חייב אח"כ לפרוע לו), ואם נאמר דעל לאו שחיובו מעשה ליכא חיוב לבזבז כל ממונו, מ"מ מעשר או חומש מיהא חייב, וכפרט דמסתבר יותר שלאו זה הרבה יותר חמור ושפיר חייב לבזבז כל ממונו. אך לצערנו נתקלים בזה תמיד ולא עושים כך, ושמעתי שהגאון ר' ישראל מסאלאנט זצ"ל הסתפק הרבה בענין זה. ולמעשה ודאי נראה דבכה"ג שרואה את חברו טובע בנהר ואין מי שיציל אותו שפיר חייב לבזבז כל ממונו, אולם כשהענין ידוע ומפורסם לרבים סומכים להקל שאינו חייב ליתן יותר מהחלק שמוטל עליו. ומ"מ אין זה מתקבל על דעתי כי מהיכ"ח יפטור עצמו מלאו חמור זה מפני זה שאחרים לא חוששים ועוברים על זה, והדבר צריך עיון רב.

ה

הוצאת אבר ממת לצורך חולה, וקביעת המת

ב"ה, בראשון לחדש שמרבין בשמחה תשכ"ח פנה"ק ירושלם ת"ו **אחרי** תת שלו' וברכה כיאות לכה"ג אמלא בזה רצונו הטהור והגני כותב לו בקצרה את אשר נלענ"ד לפי סדר אותיות מחכימות של כת"ר, אך מחובתי להקדים שהגני רק כמעיר בעלמא ולא כמאיר ופוסק, ואת אשר יבחר יקרב.

(א) לא הבינותי, אם לדעת החת"ס בשו"ת יו"ד סי' של"ח, מותר לאחר סימנים אלו לקבורו בקבר סתום ולהטמינו בעפר ואין חוששין לרציחה למה יהא אסור ליקח ממנו אבר בעבור הצלת נפש מישראל, וכי ההיתר לקבורו ולא לחוש לרציחה חשיב רק חומרא ולא קולא.

וממילא פשוט הדבר שחייבים להקריב אבר מן המת עבור ספק הצלה של חי מסוכן לפנינו מבלי להתחשב כלל עם רצון המת או קרוביו, אך כל זה דוקא לענין אבר מן המת אבל לא מן הגוסס, וכמו"ש שהעיקר לדינא שאין אדם רשאי לגזול אבר של חברו להציל בכך את חייו, וכ"ש שאין אדם אחר רשאי לעשות כן.

(ב) אינני רואה שום סתירה לדברי החת"ס ממ"ש הרמ"א בהג"ה שבס"י ש"ל, וגם הרמ"א מודה דעיקר חיותא ודאי הוי באפיה וקביעת המת הוי דוקא ע"י הפסקת הנשימה, רק סובר דבאותו זמן קצר אשר עדיין אפשר להציל את הולד גם לאחר מיתת האם אין אנו בקיאים

רק משום טעמא דאפשר בתשלומין, וא"כ איך כת"ר נוטה לומר שמותר להרוג טרפה להצלת אדם שלם וכי זה פחות מממון חברו.

ובנוגע לקיתון הנמצא אצל אדם שלישי היה נלענ"ד דיתכן שצריך להקדים ולהציל את האיש שיש לו זכות קדימה כדתנן בסוף מס' הוריות באופן כזה שברור הדבר שאם יתן את הקיתון לשניהם ימותו ודאי שניהם ברעב, אך כת"ר הביא וגם ידעתי שאומרים אחרת.

ב

נתינת תרופות הרגעה הגורמות נזק ללא ידיעת החולה

ב"ה, עש"ק ב' ניסן תשל"ו

הואיל ויסורים קשים מאד לאדם וא"א לסובלם כמאמרם אלמלי נגדו לחנניה וכו', מסתבר שצריכים לרחם על החולה ולהקל עליו את סבלו ולהשקוט במעט את הכאבים, ובפרט דגם אפשר שכאבים חזקים מחלישים ומזיקים לאדם יותר מהתרופות, אך אם החולה הוא בהכרה חושבני שצריכים להודיע לו על כך אם הוא בלא"ה יודע את מצבו, אך אפילו אם אינו יודע מ"מ מצינן בגמ' סנהדרין פ"ד ע"ב ועי"ש ברש"י שכתב, ואהבת לרעך כמוך לא הוזהרו ישראל מלעשות לחבריהם אלא דבר שאינו חפץ לעשות לעצמו עכ"ל. ובנדון זה שלפנינו הרי כל חולה מבקש ומתחנן להשקוט הכאבים אע"פ שזה מזיק, וכיון שכן גם מסתמא אנן סהדי דניחא לו. כמוכן דכל זה דוקא אלא באופן שהכוונה היא אך ורק להשקטת הכאבים ומה שזה עלול לקרב קיצו הוא כעין פסיק רישא דלא ניחא ליה, (כוונתי בהזכרת הענין של פס"ד היא רק על דרך המליצה). גם מצינן בש"ס בכמה מקומות על הרבה דברים שהם ממש קרוב לסכנה ואפי"ה כיון דנהוג עלמא לעשות כן אמרינן "והאידינא שומר פתאים ד", וכיון שדרך של כל החולים הוא בכך יתכן דשייך שפיר לומר דבר זה גם בנד"ד וצריכים שפיר להשקוט הכאבים, וד' ירחם.

ג

נתוח פלאסטי

הגני משיב לו בקיצור את אשר נלענ"ד, דכה"ג דלא קעביד משום יפוי אלא משום צער וכגון שחוטמו משונה מאד משל כל אדם והוא מתבייש בו אפשר להקל וכמ"ש ר"ח בתוס' יבמות מ"ח ע"א ד"ה לא, והגמ' בנוזר ג"ט ע"ב עי"ש, ומטעם זה גם נהגים להקל לצבוע או ללקט לבנות מתוך שחורות למי שהוא צעיר ובכה"ג שלפי הגיל שלו הוא כעין מום וכוונתו רק להסיר ממנו את המום ולהיות ככל אדם ואין זה דומה לתיקוני נשים, וה"ג גם כאן אפשר דיש להקל, אבל בכה"ג